

Til: Skatteetaten
Referanse: 2021/1129

Høring – avgift på landbasert vindkraft

Kraftfylka er en interesseorganisasjon for fylkeskommunene Troms og Finnmark, Nordland, Vestland, Rogaland, Agder, Vestfold og Telemark og Innlandet.

Først vil vi påpeke at denne høringen er gitt med en svært kort høringsfrist. Fristen er satt til mandag etter fellesferien, og det er vanskelig å få til en bred høring hos medlemmer om innretningen på avgiften. Vi minner om at kommuner og fylkeskommuner er politiske organer og at de folkevalgte ikke har politiske møter i fellesferien. Dermed mister staten verdifulle demokratiske innspill fra lavere forvaltningsnivå ved å sette en slik frist.

Oppsummering

- *Det er nødvendig med en lokal kompensasjon for naturinngrepene. Dette vil gi incentiver til mer kraftproduksjon, i tråd med ordningene innen vannkraft.*
- *En effektbasert avgift har ulemper for eldre kraftverk med lav lønnsomhet, fordi de har mindre produksjon per MW installert effekt enn nyere kraftverk*
- *En produksjonsavgift basert på faktisk produksjon har negative konsekvenser for kommunene, da de er avhengige av forutsigbare inntekter.*
- *En produksjonsavgift basert på et snitt av produksjonen over flere år er en god løsning, som ivaretar hensynet til lønnsomhet til eldre kraftverk, og samtidig sikrer en forutsigbarhet for kommuner. Det vil også kunne gjøre at avgiften kan settes noe høyere, siden lønnsomheten i form av produksjonen i kraftverket er bedre ivaretatt.*

Bakgrunn

Høringsforslaget omhandler en produksjonsavgift på landbasert vindkraft, som skal tilfalle vertskommunene. Det tas ikke stilling til omfordeling mellom kommuner eller størrelsen på avgiftssatsen. Hovedspørsmålet i høringen er om avgiften skal baseres på faktisk produksjon eller installert effekt.

Kraftfylka er opptatt av at det må ligge igjen en kompensasjon og en del av verdiskapingen lokalt og regionalt for naturinngrepene som vindkraft medfører. Derfor har vi sammen med en samlet kommunesektor og kraftbransje tidligere spilt inn i brev til Stortingets Energi- og miljøkomité 6. november 2020 og oppfølgingsbrev til Stortingets Finanskomité 1. juni 2021 følgende forslag:

- *En naturressursskatt må komme på plass for vindkraft, slik tilfellet allerede er for vannkraft. Det vil sikre vertskommuner og vertsfylker en andel av verdiskapingen.*
- *Næringen bør også betale en miljøavgift (naturavgift e.l.) knyttet til ulempene for befolkning og miljø som virksomheten innebærer. Provenyet av denne avgiften bør komme som*

kompensasjon til de lokalsamfunnene som stiller sine naturressurser til disposisjon og opplever ulempene.

Denne løsningen er fortsatt vårt primære standpunkt. Dette vil sikre en mer teknologinøytral tilnærming med ordninger mer likt vannkraftsektoren. Samtidig sikrer det et spleiselag mellom staten og kraftprodusentene for å bedre incentiver til mer kraftproduksjon.

Vurdering

Slik som forslaget nå foreligger, er det to hensyn som må avveies. Det ene er behovet for forutsigbarhet for vertskommunene. Det andre er lønnsomheten til selskapene. Begge hensyn er viktige, da det blir lite ny kraftproduksjon dersom det ikke kommer en lokal kompensasjonsordning på plass, eller dersom næringen skattes i hjel. En avgift basert på et snitt av kraftproduksjonen over flere år kan ivareta begge disse hensynene, og er vår foretrukne løsning.

Effektbasert avgift

Hensynet til forutsigbarhet for kommunene taler for en effektbasert avgift. Det vil gi en forutsigbarhet for kommunenes økonomi, siden inntektene vil komme uavhengig av produksjonsforhold. Denne ordningen vil ikke virke like godt for kraftprodusentene. Det er stor forskjell på kraftverk, både ut fra teknologi på etableringstidspunktet og vindforholdene ved anlegget. En ren effektbasert avgift vil gi eldre kraftverk en hardere beskatning, da det er en lavere årsproduksjon per MW installert effekt i eldre kraftverk enn i nyere. Dette gir en relativt sett ekstra belastning for allerede marginale kraftverk. For å illustrere dette viser vi til rapporten «Produksjonsavgift for landbasert vindkraft» utarbeidet av KPMG for Energi Norge og NORWEA 7. juni 2021 hvor det blant annet står:

- *Avkastningen på investeringer i vindkraftanlegg er i utgangspunktet beskjeden, men økende for nyere anlegg.*
- *Eldre vindkraftanlegg opplever i dag en negativ avkastning.*
- *En produksjonsavgift vil redusere avkastningen betydelig, for eldre anlegg betyr det i praksis bare at underskuddet økes.*
- *Mange vindkraftanlegg har dermed ingen skatteevne til å tåle en produksjonsavgift.*

Produksjonsbasert avgift

Alternativet som Skatteetaten presenterer, er en avgift basert på faktisk produksjon. Faktisk produksjon svinger mye med vindforhold og alder på anlegg. For kraftprodusentene er dette en god løsning, siden avgiftens størrelse varierer med anleggets lønnsomhet. Det gjør at marginale kraftverk ikke skattes i hjel, og det gjør det lettere for kraftverk som er bygget under andre forutsetninger.

For kommunene er dette i utgangspunktet mer problematisk. De er avhengige av forutsigbarhet i budsjettplanlegging. Det er også verdt å merke seg at vindkraftverk ofte ligger i kommuner med få andre inntekter fra naturressurser. Avgiften kan derfor bli et viktig økonomisk supplement i kommunal budsjettplanlegging. Siden en produksjonsbasert avgift vil svinge mye avhengig av alder på anlegget og vindforhold, kan det skape utfordringer fra et år til et annet. På den positive siden er det mer realistisk å ta en høyere produksjonsavgift enn ved en effektbasert avgift, nettopp siden selskapets lønnsomhet er tatt hensyn til.

En tredje vei, som er nevnt i høringsnotatet, er å bruke et gjennomsnitt over flere års produksjon. Dette er et godt kompromiss. Det sikrer et lønnsomhetsbasert fundament, særlig for eldre kraftverk. Samtidig gir det mer forutsigbarhet for kommunene. Dette mener vi kan være en fornuftig løsning.

Vi ser fram til videre prosess med spørsmålene om omfordeling av naturressursinntekter mellom staten, kommuner og fylkeskommuner og størrelsen på avgiften.

Med vennlig hilsen,

Niklas Kalvø Tessem

Daglig leder Kraftfylka